Hukuk Bölümü 2011/192 E. , 2011/280 K.

- MEYDANA GELEN MADDI HASARLI TRAFIK KAZASI SONUCU DÜZENLENEN KAZA YERI TERK BILDIRIM TUTANAĞININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.
  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 112

"İçtihat Metni"

Davacı : T.Y.D. Hizmetleri Ltd. Şti.

Vekili : Av. A.O.Ö.

Davalılar : 1- İstanbul Emniyet Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

2- İçişleri Bakanlığı

O L A Y : Davacının işleteni olduğu ambulans, Gaziosmanpaşa Caddesi-Bakırköy istikametinde seyir halindeyken trafik kazasına karışmış, hastaneye yetiştirilmesi gerektiği nedeniyle olay yerinden ayrılmıştır. İstanbul İli, Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü A Bölgesi Ekipler Amirliği'nce 22.1.2010 tarihli kaza yeri terk bildirim tutanağı düzenlenmiştir.

Davacı vekili tutanağın gerçeği yansıtmadığını ileri sürerek tutanağın iptali istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

Şişli 4. Sulh Ceza Mahkemesi; 2.2.2010 gün ve 2010/8-8 Müt. Kararı ile, suçun işlendiği yer olarak belirtilen bölgenin mahkemelerinin yargı çevresinde bulunmayıp Bakırköy Sulh Ceza Mahkemesinin yargı çevresinde bulunduğu dolayısıyla yetkili mahkemenin Bakırköy Sulh Ceza Mahkemesi olduğu anlaşıldığından Mahkemelerinin yetkisizliğine karar verilmiştir.

BAKIRKÖY 8. SULH CEZA MAHKEMESİ: 24.11.2010 gün ve D.İş Defter No:2010/168, D. İş Karar No:2010/1404 sayı ile, itiraza konu Kaza Yeri Terk Bildirim Tutanağının düzenlenmesinin idari bir işlem olduğu 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 25,26,27,28,29 maddelerinde idari yaptırım kararının tarifi, yaptırıma karşı başvuru yolu, başvurunun incelenmesi ve itiraz yolu gösterilmiş olup buna göre talep konusu tutanağın iptali, ortadan kaldırılması veya kusur oranına ilişkin değişiklik yapılması veya yeni kusur oranının tespit ettirilmesine ilişkin idari işlemin Sulh Ceza Mahkemelerinde incelenebilecek taleplerden olmadığından başvurunun reddine dair karar vermek gerektiği gerekçesiyle itiraz eden vekilinin kaza yeri terk bildirim tutanağının ortadan kaldırılmasına yönelik talebin mahkemelerinin görevi olmadığı kabul edildiğinden talebin mahkemelerinin görevsizliği nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ: 25.2.2011 gün ve E:2011/58, K:2011/442 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının, "Bu yasadaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlıklı 112. maddesinde, "Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu yasadaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır." hükmü yer aldığı, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin, "Trafik Kazalarına EI Konulması" başlıklı 154. maddesinde; "Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır: a)Trafik kazalarına; 1)Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca, 2)Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma) el konulur." kuralı, aynı Yönetmeliğin, ''Trafik Kazalarına ilişkin işlemler" başlıklı 156. maddesinde de; "Trafik Kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır. a)Kaza tespit tutanağının düzenlenmesi; b)örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutanaklar; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklamak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir." kurallarına yer verildiği, dava konusu kaza yeri terk tutanağının kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği de bulunmayıp, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında anılan mahkemelerce değerlendirilecek olduğundan, kaza yeri terk tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmadığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 19.12.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile

Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, meydana gelen maddi hasarlı trafik kazasına ilişkin olarak düzenlenen kaza yeri terk bildirim tutanağına itiraz edilmesinden kaynaklanmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik" başlığını taşıyan 83. maddesinde, "Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşması halinde ve fiil başka bir suç oluşturmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretlemeler yapılıp araç ve ölüler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurluğu, bilirkişilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir" ve "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlıklı 112. maddesinin birinci fıkrasında, "Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Yasadaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır" hükmü yer almıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na dayanılarak çıkarılmış bulunan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin, "Trafik Kazalarına EI Konulması" başlıklı 154. maddesinde, "Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dışında kalan yerler ile el koyamadığı durumlarda, trafik kaza tespit tutanağı, örneğine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.(…)" denilmiş; aynı Yönetmeliğin, "Trafik Kazalarına ilişkin işlemler" başlıklı 156. maddesinde de, "Trafik Kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Kaza tespit tutanağının düzenlenmesi;

1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir.

Tutanaklar; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklamak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye bu Yönetmeliğin 154 üncü maddesinin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabıtanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.

Ancak Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, taraflar için kusur oranı belirtirler(…)" denilmiştir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Adli mercilerce kullanmak üzere hazırlanan ve istatistik amacıyla da kullanılabilen, "Kaza Yeri Terk Bildirim Tutanağı", kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge niteliğinde olup, bu belgenin, adli yargı yerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların çözümü sırasında o mahkemelerce değerlendirileceğinden, davacı vekili tarafından; kaza yeri terk bildirim tutanağına itirazen açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bakırköy 8. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 24.11.2010 gün ve D.İş Defter No:2010/168, D.İş Karar No:2010/1404 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 19.12.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.